

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
Sebastian Kamiński
Zastępca Dyrektora

Warszawa, dnia 2026-08-24
DUS-II.055.20.2026.PS

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 870), w związku z petycją w sprawie dodatku do świadczenia emerytalnego dla rodziców mających co najmniej troje dzieci, Departament Ubezpieczeń Społecznych uprzejmie wyjaśnia, co następuje.

W resorcie rodziny stale prowadzone są poszukiwania najlepszych rozwiązań i modyfikacji systemu emerytalnego, w szczególności w zakresie niedyskryminowania rodziców wychowujących dzieci. Efektem tych prac jest m.in. nowelizacja przepisów dotyczących opieki nad dzieckiem dla pracowników przebywających na urlopie wychowawczym. Do 31 grudnia 1998 r. nie było obowiązku odprowadzania za te okresy składek - wliczano je do emerytury jako okresy nieskładkowe, co znacznie obniżało wysokość świadczenia. Dopiero od 1 stycznia 1999 r. za okres sprawowania opieki nad dzieckiem na urlopie wychowawczym pracownicy mają opłacane składki z budżetu państwa. Wprowadzona w maju 2015 r. nowelizacja ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1749, z późn. zm.), dalej powoływanej jako: „ustawa emerytalna”, dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. pozwala ponadto uwzględnić czas sprawowania opieki nad dzieckiem w trakcie urlopu wychowawczego oraz bezpłatnego (w systemie zabezpieczenia społecznego) w emeryturze (w kapitale początkowym), który jest liczony jak okres składkowy niezależnie od tego, kiedy kobieta z niego korzystała.

Oznacza to, że również kobiety, które wychowywały dzieci w latach 70-tych, 80-tych i 90-tych mogą skorzystać z przeliczenia, a zatem podwyższenia emerytury. W obecnym stanie prawnym istnieją regulacje mające zrekompensować konieczność przerwania pracy z powodu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, choć nie przewidują one dodatkowego zwiększenia emerytury z tytułu urodzenia dzieci. Prawa do świadczeń emerytalno-rentowych mają bowiem charakter praw podmiotowych, które przysługują osobie ubezpieczonej w związku z opłacaniem przez nie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

W obowiązującym od 1 stycznia 1999 r. nowym systemie emerytalnym, określonym przepisami ustawy emerytalnej, źródłem finansowania świadczeń emerytalno-rentowych jest fundusz tworzony ze składek pracowników i pracodawców. Z systemu usunięto większość elementów nieubezpieczeniowych i socjalnych, tak aby powiązać wysokość przyszłego świadczenia z sumą składek odprowadzanych od przychodów ubezpieczonego w całym okresie jego aktywności zawodowej.

Obecnie, na gruncie przepisów ustawy emerytalnej, wypłacane są jedynie dwa rodzaje dodatków – dodatek pielęgnacyjny oraz dodatek dla sierot zupełnych. Obydwa są świadczeniami o charakterze ubezpieczeniowym, związanymi z ryzykami ubezpieczeniowymi w postaci niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji oraz utraty żywiciela. Ich wypłata ma miejsce w sytuacji spełnienia wskazanych ryzyk, wiąże się też z obowiązkiem opłacania składki ubezpieczeniowej. Funkcjonujące dodatki do świadczeń emerytalno-rentowych są zatem powiązane z innymi świadczeniami, odrębnym ryzykiem i odrębnymi warunkami nabycia prawa do świadczenia.

Dodatkowo należy wspomnieć o świadczeniu przewidzianym w ustawie z dnia 31 stycznia 2019 roku o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1577), które nie jest emeryturą ani dodatkiem do emerytury, tylko świadczeniem nieskładkowym, finansowanym z budżetu państwa. W przeciwieństwie do emerytury będącej świadczeniem z ubezpieczenia społecznego, ma ono *de facto* charakter świadczenia z zakresu pomocy społecznej. Przy ustalaniu uprawnień do jego otrzymywania uwzględnia się wszystkie dochody osoby zainteresowanej. Jednym z podstawowych kryteriów ubiegania się o świadczenie jest urodzenie i wychowanie czworo dzieci, a także brak niezbędnych środków utrzymania.

Osoba, która nie ma prawa do żadnego innego świadczenia może uzyskać świadczenie uzupełniające w wysokości nieprzekraczającej kwoty najniższej emerytury (od 1 marca 2026 r. jest to 1978,49 zł). Z kolei osoba pobierająca świadczenie niższe od minimalnej emerytury może liczyć na jego uzupełnienie do tej wysokości. Obowiązujące warunki uprawniające do otrzymywania rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego powodują - w przypadku kobiet pobierających świadczenie emerytalne w kwocie niższej od najniższej gwarantowanej emerytury - uzupełnienie wysokości otrzymywanego przez nie świadczenia do kwoty najniższej emerytury.

Nie są obecnie planowane prace nad wprowadzeniem dodatkowych świadczeń emerytalnych dla rodziców wychowujących co najmniej troje dzieci ani nad powiązaniem wysokości świadczeń emerytalnych z posiadaniem Karty Dużej Rodziny. Należy podkreślić, że świadczenia emerytalne oraz uprawnienia i benefity wynikające z posiadania Karty Dużej Rodziny są odrębnymi instrumentami realizującymi różne cele. System ubezpieczeń społecznych opiera się przede wszystkim na zasadzie powiązania wysokości świadczenia z przebiegiem ubezpieczenia, zgromadzonym kapitałem oraz odprowadzonymi składkami. Z kolei

Karta Dużej Rodziny jest instrumentem polityki rodzinnej, którego celem jest wspieranie rodzin wielodzietnych poprzez system ulg, zniżek i innych uprawnień. Z tego względu samo posiadanie Karty Dużej Rodziny lub wychowywanie co najmniej trojga dzieci nie stanowi obecnie podstawy do automatycznego zwiększenia świadczenia emerytalnego. Wprowadzenie takiego rozwiązania wymagałoby zmiany obowiązujących zasad ustalania prawa do emerytury i jej wysokości, a także określenia źródła finansowania dodatkowych świadczeń.

Jednocześnie należy wskazać, że polityka państwa w zakresie zabezpieczenia społecznego uwzględnia znaczenie macierzyństwa oraz wychowywania dzieci poprzez stosowanie rozwiązań systemowych, w szczególności w zakresie uwzględniania okresów sprawowania opieki nad dzieckiem przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych oraz finansowania składek za osoby przebywające na urloпах związanych z opieką nad dzieckiem. Podkreślenia wymaga również, że system ubezpieczeń społecznych oparty jest na zasadzie równego traktowania ubezpieczonych, co oznacza konieczność zachowania powiązania wysokości świadczeń z okresem ubezpieczenia oraz wysokością odprowadzonych składek. Wprowadzanie dodatkowych rozwiązań różnicujących sytuację poszczególnych grup świadczeniobiorców wymaga każdorazowo uwzględnienia tej zasady oraz zachowania równowagi systemowej. Ze względu na fakt, że każda zmiana w systemie emerytalnym niesie ze sobą poważne konsekwencje finansowe i dotyczy wielu osób, propozycje nowych rozwiązań w tym obszarze są przed wprowadzeniem ich w życie skrupulatnie analizowane.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie są obecnie prowadzone prace, których celem byłoby włączenie do systemu emerytalnego nowych dodatków. Nie oznacza to jednak, że nie zostaną one podjęte w przyszłości. Należy mieć jednak świadomość, że działania tego typu mają w systemie ubezpieczeń społecznych szczególny i wyjątkowy charakter. Biorąc pod uwagę aktualną i prognozowaną sytuację Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, decyzja o ich rozpoczęciu wiązałaby się z koniecznością zwiększenia dotacji do funduszu z budżetu państwa. Z tego powodu kluczowe w tych sprawach pozostaje stanowisko Ministra Finansów i Gospodarki.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Sebastian Kamiński
Zastępca Dyrektora
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

